

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ.....	1
A.I. Μικρή ιστορική αναδρομή	1
A.I.1. Οι νομοθετικές εξελίξεις στον γερμανικό χώρο.....	1
A.I.2. Οι νομοθετικές εξελίξεις στην Ελλάδα. Η ρύθμιση του Ποινικού Νόμου.....	3
A.I.3. Η πορεία προς τη σημερινή ρύθμιση.....	5
A.II. Σύνοψη αναφορά σε γενικά χαρακτηριστικά του εγκλήματος της εκβίασεως	6
A.II.1. Δομή του βασικού εγκλήματος και σχέση του με την παράνομη βία και την αυτοδικία.....	6
A.II.2. Το προστατευόμενο έννομο αγαθό στο έγκλημα της εκβίασεως	8
A.II.2.α. Ειδικότερα η προσωπική ελευθερία ως προστατευόμενο έννομο αγαθό. Η αντιδιαστολή με την απάτη	8
A.II.2.β. Οι εκφάνσεις της προσωπικής ελευθερίας στην εκβίαση	10
A.II.2.γ. Επί της σχέσεως μεταξύ της προσωπικής ελευθερίας και της περιουσίας ως προστατευομένων εννόμων αγαθών	14
A.II.2.δ. Οι πρακτικές συνέπειες του διϋισμού του εννόμου αγαθού	14
A.II.3. Το άρ. 385 Π.Κ. ως «ήπια πατερναλιστική διάταξη».....	16
B. ΤΑ ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΠΕΙΛΗΣ.....	19
B.I. Έννοια. Η εξαγγελία μελλοντικού κακού	19
B.II. Το στοιχείο του όρου στην απειλή	20
B.III. Τα μέσα της απειλής.....	24
B.IV. Η εκβίαση με απειλή ως έγκλημα εξωτερικεύσεως. Αποδέκτης της απειλής. Ζητήματα απόπειρας	25
B.V. Η πρωτοβουλία για την απειλή	28
B.VI. Η διάκριση της απειλής από τη βία	29
Γ. ΤΟ ΕΞΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΟ ΚΑΚΟ	35
Γ.I. Η έννοια του κακού	35
Γ.I.1. Ένας πρώτος ορισμός. Η άποψη του <i>Binding</i>	35
Γ.I.2. Τα απειλούμενα αγαθά. Τυπολογία των απειλών.....	36
Γ.II. Η αντικειμενική ή υποκειμενική σύλληψη του εξαγγελημένου κακού και η βαρύτητα αυτού	40

Πίνακας περιεχομένων

Γ.ΙΙ.1. Το πρόβλημα	40
Γ.ΙΙ.2. Η απαίτηση για απειλή με «αισθητό κακό» στο γερμανικό Δίκαιο	41
Γ.ΙΙ.3. Η απαίτηση για «απειλή σοβαρών βλαβών» στο ελβετικό Δίκαιο	42
Γ.ΙΙ.4. Η απαίτηση για «επικίνδυνη απειλή» στο αυστριακό Δίκαιο	43
Γ.ΙΙ.5. Το ελληνικό Δίκαιο. Προσφορότητα της απειλής;	44
Γ.ΙΙ.6. Το αμιγώς αντικειμενικό κριτήριο: Η προσφορότητα της απειλής να κάμψει τη θέληση ενός «έμφρονος ανθρώπου». Οι απειλές με μάγια και πνεύματα	45
Γ.ΙΙ.6.α. Οι υποστηρικθείσες απόψεις.....	45
Γ.ΙΙ.6.β. Η έκταση του φαινομένου	46
Γ.ΙΙ.6.γ. Η αντιμετώπιση του φαινομένου στο πλαίσιο της απάτης	49
Γ.ΙΙ.6.δ. Το πρόβλημα του πατερναλισμού στις περιπτώσεις των απειλών με μάγια κλπ. Συμπέρασμα ως προς το αμιγώς αντικειμενικό κριτήριο	50
Γ.ΙΙ.7. Ο συνδυασμός αντικειμενικών κριτηρίων και υποκειμενικών παραγόντων. Το αντικειμενικό–εξατομικευμένο κριτήριο	51
Γ.ΙΙ.7.α. Μία πρώτη προσέγγιση.....	51
Γ.ΙΙ.7.β. Η μέθοδος εφαρμογής του αντικειμενικού–εξατομικευμένου κριτηρίου. Η περίπτωση του βουληύματος Συμβ. Πλημμ. Θεσ/νίκης 2512/1994	53
Γ.ΙΙ.7.γ. Η αναγκαιότητα του αντικειμενικού–εξατομικευμένου κριτηρίου	57
Γ.ΙΙ.7.δ. Οι περιπτώσεις του απρόσεκτου–επιπόθλιου αποδέκτη και του αποδέκτη που μπορεί να εξουδετερώσει την απειλή	58
Γ.ΙΙ.7.δ.α. Δύο εισαγωγικά παραδείγματα	58
Γ.ΙΙ.7.δ.β. Η αντιμετώπιση του ζητήματος στην απάτη	58
Γ.ΙΙ.7.δ.γ. Το πρόβλημα στην εκβίαση.....	62
Γ.ΙΙ.7.ε. Οι περιπτώσεις του συντηρητικού–υπερπρονοητικού και του δειλού αποδέκτη. Είναι στοιχείο της απειλής η πρόκληση φόβου στον απειλούμενο;	65
Γ.ΙΙ.7.στ. Η περίπτωση της ανορθολογικής επιλογής του αποδέκτη ...	71
Γ.ΙΙ.7.ζ. Η περίπτωση του υπερευαίσθητου αποδέκτη. Συμπέρασμα ως προς το αντικειμενικό–εξατομικευμένο κριτήριο	74
Γ.ΙΙ.8. Το εξατομικευμένο κριτήριο του Αρείου Πάγου: «απειλή ικανή να αποκλείσει το αυτοπροαίρετο της απόφασης του απειλούμενου». Η αμιγώς εξατομικευμένη θεώρηση	77
Γ.ΙΙ.9. Η σημασία του εξατομικευμένου κριτηρίου για την ύπαρξη πρόσφορης ή απρόσφορης απόπειρας.....	80

Γ.II.10. Τελικό συμπέρασμα ως προς την έννοια του κακού και το κριτήριο της προσφορότητας της απειλής. Πιθανές αντιρρήσεις	83
Γ.III. Η απειλή εις βάρος τρίτου	87
Γ.III.1. Οι υποστηρικθείσες απόψεις	87
Γ.III.2. Κριτική	92
Γ.IV. Η απειλή με αυτοπροσβολή, ιδίως με αυτοκτονία.....	97
Δ. Η ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΟΥ ΚΑΚΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΠΕΙΛΟΥΝΤΑ ΚΑΙ Η ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΠΕΙΛΗΣ	103
Δ.I. Η εξάρτηση του κακού από τον απειλούντα	103
Δ.II. Η έννοια της προειδοποίησης. Οι περιπτώσεις της εξαγγελίας δυνατότητας αποτροπής του αποτελέσματος. Απειλή με παράλειψη;	107
Δ.III. Η σοβαρότητα της απειλής. Οπτική του δράστη ή οπτική του παθόντος;... 110	
Δ.IV. Ειδικότερα ζητήματα οριοθέτησης απειλής και προειδοποίησης. Η «απατηλή προειδοποίηση»	115
Δ.IV.1. Εισαγωγή. Το πρόβλημα στη γερμανική νομολογία	115
Δ.IV.2. Μερικά παραδείγματα από την ελληνική νομολογία	118
Δ.IV.3. Μία παρεμφερής (;) περίπτωση βιασμού	123
Δ.IV.4. Οι υποστηρικθείσες απόψεις	125
Δ.IV.5. Στοιχειοθετείται αξιόποινη απειλή με παράλειψη επί απατηλής προειδοποίησης;.....	129
Δ.V. Η «αναδρομική» απειλή	131
Ε. Η ΑΠΕΙΛΗ ΜΕ ΝΟΜΙΜΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΑΝΟΜΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ ΟΦΕΛΟΥΣ.....	135
Ε.I. Η κρατούσα άποψη	135
Ε.I.1. Το πρόβλημα	135
Ε.I.2. Η λύση στο γερμανικό Ποινικό Δίκαιο.....	138
Ε.I.3. Η ρήτρα του επιμέμπου στο εδ. II της § 253 γερμ.Π.Κ.	139
Ε.I.4. Ειδικότερα η αντιμετώπιση των περιπτώσεων της απειλής με νόμιμη ενέργεια στο γερμανικό Δίκαιο κατά την κρατούσα άποψη.....	143
Ε.I.5. Η ρύθμιση του αυστριακού Ποινικού Δικαίου.....	144
Ε.I.6. Το ελβετικό Δίκαιο	145
Ε.II. Η αντιμετώπιση του προβλήματος στην Ελλάδα κατά την κρατούσα άποψη	145
Ε.II.1. Η έννοια της απειλής στην εκβίαση περιλαμβάνει και τις απειλές με νόμιμη ενέργεια	145
Ε.II.2. Το παράνομο στην παράνομη βία	148
Ε.II.3. Το παράνομο του περιουσιακού οφέλους στην εκβίαση. Η άποψη της θεωρίας	150
Ε.II.4. Η συστηματική θέση του παρανόμου κατά την κρατούσα άποψη στη θεωρία.....	155

Πίνακας περιεχομένων

Ε.ΙΙ.5. Η θέση της νομολογίας για το παράνομο και τα εντεύθεν ανακώπτοντα προβλήματα στην περίπτωση των απειλών με νόμιμη, αδή- -λιά και με παράνομη ενέργεια	159
Ε.ΙΙΙ. Μία πρώτη κριτική προσέγγιση	164
Ε.ΙΙΙ.1. Η πρακτική χρησιμότητα της θετικής όψεως του παρανόμου σε περιπτώσεις απειλής με θετική ενέργεια.....	164
Ε.ΙΙΙ.2. Ειδικότερα η αρχή της εθιμοποίησης συναφείας	168
Ε.ΙΙΙ.3. Εφαρμογή της αρχής της αυτονομίας στις απειλές με θετική ενέργεια; Επί της διακρίσεως της απειλής με θετική ενέργεια από την απειλή με παράλειψη.....	176
Ε.ΙΙΙ.4. Ένα πρώτο συμπέρασμα για τις απειλές με νόμιμη θετική ενέρ- -γεια	179
Ε.ΙV. Ένα ουσιαστικό ζήτημα: ο περιορισμός της ελευθερίας του παθόν- -τος ως προϋπόθεση του εξαναγκασμού. Μερικά προβληματικά νομολογιακά παραδείγματα	180
Ε.V. Η άποψη του <i>Jakobs</i> για τη «δικαιικά κατοχυρωμένη ελευθερία»	184
Ε.V.1. Οι θέσεις του <i>Jakobs</i> και των υποστηρικτών του	184
Ε.V.2. Κριτική	186
Ε.VI. Η προβληματική της απειλής με νόμιμη ενέργεια στην αγγλοαμερικα- -νική ποινική θεωρία	193
Ε.VI.1. Απόψεις υπέρ του αιτιώρητου της απειλής με νόμιμη ενέργεια.....	194
Ε.VI.2. Απόψεις υπέρ του αξιόποινου χαρακτήρα του blackmail	197
Ε.VI.3. Κριτική	200
Ε.VII. Διεύρυνση και περιορισμός της εν τοις πράγμασι ελευθερίας στις απει- -λές με νόμιμη ενέργεια	202
Ε.VII.1. Η άποψη των <i>Feinberg/Zimmerman</i> για τον προσδιορισμό του εξαναγκασμού.....	202
Ε.VII.1.α. Η διάκριση της απειλής από την προσφορά και η εφαρ- -μογή της διακρίσεως στα νομολογιακά παραδείγματα.....	202
Ε.VII.1.β. Ζητήματα από την εφαρμογή της παραπάνω διακρίσε- -ως.....	206
Ε.VII.2. Συνυπολογισμός και αξιολογικών κριτηρίων	208
Ε.VII.3. Τελικά συμπεράσματα για την απειλή με νόμιμη θετική ενέρ- -γεια	211
Ε.VIII. Ειδικότερα ζητήματα.....	213
Ε.VIII.1. Απειλή με θετική ενέργεια ή απειλή με παράλειψη;	213
Ε.VIII.2. Οι περιπτώσεις του δράστη ο οποίος υποχρεούται να επιβάλει το κακό και του δράστη με διακριτική ευχέρεια	214
Ε.VIII.3. Οι περιπτώσεις της πρωτοβουλίας του παθόντος	218

ΣΤ. Η ΑΠΕΙΛΗ ΜΕ ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ (ΑΠΕΙΛΗ ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΩΣ)	223
ΣΤ.Ι. Η δυνατότητα ενεργείας ως στοιχείο της απειλής με παράλειψη	223
ΣΤ.ΙΙ. Η απειλή με παράλειψη οφειλομένης ενεργείας	225
ΣΤ.ΙΙ.1. Η πηγή της υποχρέωσης για ενέργεια	225
ΣΤ.ΙΙ.2. Εκβίαση κατά τις διαπραγματεύσεις; Η περίπτωση της Α.Π. 534/2005.....	230
ΣΤ.ΙΙΙ. Η απειλή με παράλειψη μη υποχρεωτικής ενεργείας	233
ΣΤ.ΙΙΙ.1. Η θέση της μελέτης: το αιτιώρητο των απειλών αυτών	233
ΣΤ.ΙΙΙ.2. Εξαιρέση στις περιπτώσεις του προηγηθέντος περιορισμού της ελευθερίας του παθόντος από τον ίδιο τον δράστη	237
ΣΤ.ΙΙΙ.3. Η σημασία της αρχής της αυτονομίας. Τελικά συμπεράσματα για τη «θετική όψη» του παρανόμου.	238
ΣΤ.ΙΙΙ.4. Η άποψη του Γερμανικού Ακυρωτικού: Λύση με βάση τα κριτή- ρια του αισθητού κακού και του επιμέμπτου	241
ΣΤ.ΙΙΙ.5. Οι «παρεμβατικές απειλές με παράλειψη».....	243
ΣΤ.ΙΙΙ.6. Κριτική	248
ΣΤ.ΙΙΙ.7. Οι απειλές με διακοπή μίας επί μακρόν συνεχιζομένης συμπε- ριφοράς	251
ΣΤ.ΙΙΙ.8. Οι ειδικές περιπτώσεις της καταχρηστικής εκμετάλλευσης δε- σπόζουσας θέσης και της καταχρηστικής εκμετάλλευσης σχέ- σης οικονομικής εξάρτησης	256
ΣΤ.ΙΙΙ.9. Η απειλή με παράλειψη απαγορευμένης ενεργείας	258
ΣΤ.ΙΙΙ.10. Η αντιμετώπιση της απειλής με παράλειψη στην ελληνική νο- μολογία. Εφαρμογή των ανωτέρω αρχών.....	259
ΣΤ.ΙΙΙ.11. Η παραπλανητική απειλή με παράλειψη	262
Ζ. Η ΔΙΑ ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΩΣ ΑΠΕΙΛΗ	265
Ζ.Ι. Η οριοθέτηση της πράξης από την παράλειψη στην εκβίαση με απειλές. Η περίπτωση της παθητικής συμμετοχής σε εκβιαστικές συζητήσεις.....	265
Ζ.ΙΙ. Είναι δυνατή η διά παραλείψεως τέλεση στις περιπτώσεις εκβίασεως με απειλή;	267
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	271
Ελληνική	271
Αλλοδαπή	276